

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019

3 luku

Digitaalisten palvelujen saavutettavuus

7 § Saavutettavuusvaatimukset ja niiden täyttäminen

Palveluntarjoajan on varmistettava digitaalisten palvelujensa sisältöjen havaittavuus ja ymmärrettävyys sekä käyttöliittymien ja navigoinnin hallittavuus ja toimintavarmuus saavutettavuusvaatimusten mukaisesti. Saavutettavuusvaatimukset määritellään Euroopan unionin virallisessa lehdessä Euroopan komission julkaisemissa viitetiedoissa, jotka koskevat yhdenmukaistettuja standardeja tai niiden osia.

Valvontaviranomaisen on pidettävä jokaisen saatavilla verkkosivustollaan osoitteessa

www.saavutettavuusvaatimukset.fi

1 momentissa tarkoitettujen yhdenmukaistettujen standardien tai niiden osien sekä niissä viitattujen ohjeiden suomen- ja ruotsinkieliset viralliset käännökset.

Digitaalisten palvelujen tietosisältöjen on täytettävä saavutettavuusvaatimukset, kun tietosisältö on palvelun käyttäjien saatavilla. Kuitenkin jos aikasidonnainen media julkaistaan yleisölle tarkoitettussa digitaalisessa palvelussa, palveluntarjoajan tulee tehdä valmiiksi tallennettu aikasidonnainen media saavutettavuusvaatimusten mukaiseksi 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun mediatallenne on julkaistu ensimmäisen kerran tai se on julkaistu uudelleen.

Palveluntarjoajan on otettava huomioon julkisia hankintoja toteuttaessaan saavutettavuusvaatimukset siten kuin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 71 §:n 1 momentissa ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 75 §:n 1 momentissa säädetään, jos palveluntarjoajan toimintaan sovelletaan hankintalainsäädäntöä.

Saavutettavat digipalvelut rakentavat yhdenvertaista Suomea (17.8.2020)

Vaikka digitaalisuus yleistyy, arviolta yli miljoonan suomalaisen on edelleen vaikeaa käyttää verkkopalveluja. Viime vuonna voimaan tulleen digipalvelulain tarkoituksena on edistää digitaalisten palvelujen yhdenvertaista käyttöä.

On tärkeää, että digitaaliset palvelut ovat kaikkien ulottuvilla. Tällöin jo digipalvelujen suunnittelussa tulee huomioida ihmisen erilaisuus. Palveluja voi käyttää, vaikka käyttäjällä olisi kuulo- tai näkövamma, luki- ja oppimisvaikeus, muistihäiriö tai vaikkapa heikko suomen kielen taito. Tilapäisetkään häiriöt, kuten melu, auringonpaiste, stressi tai kipsi kädessä, eivät estä digipalvelujen käyttöä.

Kukapa meistä ei olisi kohdannut verkossa ongelmia. Esimerkiksi sivu ei mahdu puhelimen näytölle tai videon katselusta ilman ääntä ei tule mitään, koska tekstitys puuttuu. Verkkopalvelun lomake ei toimi odotetusti tai toimii yllättävästi. Teksti saattaa olla liian pientä, liian tiheää tai epäselvää.

– Digipalvelujen käyttö voi estyä eri syistä eri käyttäjillä. Keskeisten palvelujen pitää kuitenkin olla kaikkien saavutettavissa, kertoo lakimies Emilia Ojala Etelä-Suomen aluehallintovirastosta.

Selkeää ja helppokäyttöistä digiä

Saavutettavuuden taustalla vaikuttaa suunnittele kaikille -periaate. Ihmisten erilaiset kyvyt, taidot, vaatimukset ja mieltymykset huomioidaan suunnittelun alusta asti. Tarkoituksena on ottaa huomioon erilaiset käyttäjät ja toteuttaa yksi palvelu, jota kaikki voivat hyödyntää.

Saavutettava verkkopalvelu on lähdekoodiltaan virheetöntä ja loogista, standardien ja ohjeistusten mukainen. Verkkosivusto toimii erilaisilla päätelaitteilla ja avustavilla teknologioilla, kuten puheohjauksella ja ruudunlukuohjelmalla. Digipalvelulaki on tuonut nämä velvoitteet osaksi Suomen lainsäädäntöä.

Hyötyä sekä tekijöille että käyttäjille

Saavutettavuustyö on pitkäjänteistä digipalvelujen parantamista, uudenlaista ajattelutapaa ja yhteistyötä, jossa voittajia ovat sekä toimijat että käyttäjät.

Saavutettavuus tuo digipalvelujen ääreen myös uusia asiakkaita eli heitä, joille digipalvelujen käyttö on aiemmin ollut vaikeaa tai mahdotonta. Lisäksi hakukoneet löytävät tiedon paremmin saavutettavilta sivulta.

– Digipalvelulaki asettaa minimivaatimukset saavutettavuudelle, joita tulee noudattaa. Mutta on ilo huomata, että esimerkiksi finanssialalla saavutettavat digipalvelut on nähty lain velvoitteiden lisäksi sekä yritysvastuutekona että kilpailuetuna, huomauttaa Emilia Ojala.

Aluehallintovirastolta ohjeita ja vinkkejä

Digipalvelulaissa on siirtymäaikoja eri toimijoille. Nyt laki velvoittaa viranomaiset ja osan järjestöistä tekemään verkkosivuistaan saavutettavat 23.9.2020 mennessä.

Aluehallintoviraston saavutettavuuden valvonnan yksikkö on julkaissut saavutettavuuskoulutuksen, (Ulkoinen linkki) jossa kerrotaan digipalvelujen saavutettavuusvaatimuksista ja keitä ne koskettavat.

Päivitetty 12.05.2025

Lisätietoja netissä: www.saavutettavuusvaatimukset.fi